

RFoD

Lars Farago, förbundssekreterare
kontor 08-407 17 32 mobil 070-765 34 37

Kulturdepartementet
Hans Enflo

Yttrande över SOU 2010:12

I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiken

från Riksförbundet för Folkmusik och Dans (RFoD)

Riksförbundet för Folkmusik och Dans, RFoD, tackar för inbjudan att lämna synpunkter på SOU 2010:12. RFoD organiserar närmare 18 000 utövare av folk- och världsmusik, folk- och världsdans. Våra medlemmar är både professionella utövare och amatörer, arrangörer och publik.

RFoD är en demokratisk organisation för folk- och världsmusiker, folk- och världsdansare som arbetar för att de mest kompetenta skall kunna verka som professionella artister och pedagoger och för att deras uttryck skall vara tillgängliga för alla i Sverige. En bärande del i RFoD:s verksamhet är musikarrangörer som runt om i Sverige genom sitt ideella arbete gör dessa artister tillgängliga för en bred publik som vill lyssna på och dansa till musiken. RFoD verkar också för utveckling av amatörverksamhet. RFoD arbetar inte i första hand för organisationens intressen utan för att fler i Sverige skall berikas som utövare och publik av våra olika kulturgerer.

RFoD är partner och ofta drivande i samarbeten inom kulturområdet. Flera samarbetsorgan där vi ingår har lämnat remissvar på utredningen om ny musikplattform. RFoD delar i huvudsak synpunkterna som lämnats av Musikarrangörer i samverkan, MAIS, Amatörkulturens samrådsgrupp, ax och det gemensamma remissvaret från folkmusikorganisationerna Eric Sahlström Institutet, Svenska Folkdansringen, Sveriges Spelmäns Riksförbund och RFoD.

RFoD driver Stallet folk- och världsmusik sedan hösten 2000. Verksamheten har varit mycket framgångsrik. Under sina snart tio verksamhetsår har Stallet genomfört cirka 900 konserter och haft 85.000 besökare.

Utredningen om en ny nationell plattform för musiklivet föreslår att RFoD skall få hela ansvaret för Sveriges främsta folk- och världsmusikscen, Stallet folk- och världsmusik. Detta stämmer med RFoD:s egna ambitioner.

Folk- och världsmusikvärlden är mogen att ta eget ansvar för sin verksamhet.

Utredningen har inte närmare utrett villkoren för att driva denna verksamhet.

RFoD anser att villkoren för att driva scenen behöver närmare belysas.

RFoD anser att det behövs en ny och stark kulturpolitik som främjar musik-, dans- och kulturgerer som idag saknar institutioner och som främst bygger på frilansare. RFoD har gemensamt med andra musikarrangörer framfört vikten av ökade resurser till arrangemang även om detta eventuellt sker på bekostnad av institutioners produktioner. Det är effektivt att

RFoD - RIKSFÖRBUNDET FÖR FOLKMUSIK OCH DANS

kontor: Nybrokajen 11
post: Box 16344, 103 26 Stockholm
telefon: 08 – 407 17 74

e-post: anna.kronlund@rfod.se
fax: 08 – 407 16 50
hesmsidor: www.rfod.se / www.stallet.st

org nr: 80 20 10-9255
pg: 771 08-9
bankgiro: 5815-3289

använda offentliga medel till arrangemang. De frivilliga arrangörerna finns på fler platser och når en större och bredare publik med varje insatt statlig subventionskrona.

Folk- och världsmusik och dans är nya kulturområden inom svensk kulturpolitik. De har en professionell struktur och ett professionellt utbildningssystem som skapats efter att kulturpolitiken etablerades under 1970-talet. Rikskonserter har haft en viktig roll för genrens utveckling i Sverige. De nya strukturer som nu skapas måste ge mer plats till de genrer som inte fick del av kulturkakan under 1970-talet.

Stödet till kultursektorn måste vara långsiktig och bygga på insikten att hela sektorn inte kan vila på enbart ideellt engagemang. **Det behövs en infrastruktur med stabila grundresurser för att maximera de ideella insatserna och utveckla lokal och regional kulturverksamhet.**

RFoD är initiativtagare till Folk- och världsmusikgalan som arrangerades nyligen för första gången i samverkan med bl a Rikskonserter. Behovet av en gala motiveras på följande sätt:

- *Genren är i en kreativ tillväxt konstnärligt*
- *Genren är i en kreativ tillväxt publikt*
- *Genren är i en kreativ tillväxt kommersiellt*
- *Genren har många identiteter – vi vill underlätta för publiken att hitta till fler delgenrer*
- *Genren har många identiteter – vi vill stimulera till samarbete mellan aktörer i olika delar av genren*
- *Genren uppmärksammas mest i medierna vid besök från andra länder*
- *Genrens höga kvalitet i Sverige behöver nya former för synlighet*
- *I flera grannländer finns det evenemang för att utse de främsta – dessa utmärkelser är en viktig grund för marknadsföring av artister och evenemang både inom landet och utanför. Även artisterna här hemma har ett stort behov av både nationell och internationell marknadsföring.*

Folk- och världsmusikgalan är till för att visa genrens kraft utåt.

Samtidigt vill vi stärka genren inåt och därigenom stärka dess identitet och samhörighet.

Evenemang så som folk- och världsmusikgalan måste ges möjlighet att leva vidare. Med skyndsamhet behöver beslut tas om hur detta och andra nationella arrangemang skall genomföras under 2011. RFoD är berett att själv och / eller i samverkan med andra ta ansvar för genomförandet av Folk- och världsmusikgalan 2011.

Musiklivet behöver sina resurser. Omorganiseringen får inte drabba publiken!

Avvecklingen av Rikskonserter beräknas av dem själva kosta netto ca 39 mkr. En omorganisation av musiklivets får inte få till konsekvens att uppåt 60% av nuvarande anslag till musik försvinner under 2011. Kostnaderna för Rikskonserters avveckling måste tas från annat håll, för att inte påverka ett redan ansträngt musikliv.

Omorganiseringen av musiklivet får inte urholka kompetens och kontinuitet.

Rikskonserter har, i samarbete med flera av musiklivets övriga aktörer, drivit rikstäckande och internationella projekt så som Musik Direkt, Swedish Jazz Celebration, Folk- och världsmusiklägret Ethno, Folk- & världsmusikgalan. Det är viktigt att projekten fortlever.

Planeringen inför 2011 måste påbörjas snarast.

Musiklivets aktörer som samarbetat med Rikskonserter bör tillföras medel för att under 2010 påbörja planeringen av, och under 2011 genomföra dessa projekt. Kulturrådet bör omedelbart ges i uppdrag att, efter sedvanligt ansökningsförfarande, fördela resurserna. Rikskonserters kompetens och nätverk bör tas till vara via den nya musikplattformen, men också via genreorganisationer. Inom folk- och världsmusik är RFoD:s nätkatalog www.folk.nu ett viktigt medel för utökat informationsarbete och nätverkande.

Institutioner för folk- och världsmusik och dans

Sedan de kulturpolitiska besluten 1974 har en omfattande struktur av utbildningar byggts iå inom framförallt folk- och världsmusik och i viss mån även inom folk- och världsdans. Från att ha negligerats av kulturlivet, har under de senaste trettio åren folkmusik/världsmusik blivit erkänt som seriös kulturgenre. Musiker utbildas idag på fyra av sex musikhögskolor. Publiken har dock inte i tillräcklig utsträckning fått tillgång till dessa musiker. Kulturpolitiken har inte utvecklat strukturer som gör att dessa musiker också får höras på sina eller kanske bättre uttryckt på genrens villkor. I stort sett alla som utbildas inom dessa områden är idag hänvisade till arbeten som frilansare. De flesta är mångsysslare – arbetar som pedagoger, artister och med andra slags uppdrag. Kulturpolitiken, skattesystemet liksom arbetsförmedlingarna bör underlätta denna bredd, men ställer istället ofta hinder i vägen.

På de fyra musikhögskolor som arbetar med folk- och världsmusik finns insikten om att kvalitet förutsätter specialisering. Utredningen diskuterar svårigheterna att tvinga fram mångfald. Vår erfarenhet är att regleringsbrev till statliga institutioner och förhandlingar om påsar, portföljer eller koffertar inte är tillräckliga påtryckningsmedel för att skapa mångfald. Det är svårt att åstadkomma nya former för specialisering genom skrivningar i regleringsbrev eller tillsättande av enstaka styrelseledamöter med annan än gängse bakgrund.

Våra genrer behöver samma möjligheter till repetitioner och utveckling av repertoar och konsert eller sceniska program som konstmusikens institutioner. Våra genrer behöver samma möjligheter till konstnärliga experiment och forskning, möjlighet att engagera gästartister skapa residens mm. Det saknas idag en infrastruktur för detta.

Utan starka centra med kompetens inom folk- och världsmusik kommer direktiv om mångfald få begränsade effekter för våra genrer. Det behövs särskilda institutioner som specialiserar sig på denna genre.

Flera nya centra behöver skapas inte minst för utveckling av dans och för musik och dans med rötter i minoriteters kultur och i kulturer med rötter utanför Sverige. Stödet till genrer som inte fick institutionsfunktioner på 70-talet bör stärkas så att fler genrecentra kan skapas.

Villkoren för folk- och världsdans har stora likheter, men också stora skillnader jämfört med vad som gäller för folk- och världsmusik. Folkdansen har svagare utbildningsstruktur. Utbildningar för artister saknas nästan helt och utbildningsstrukturen för pedagoger är svag. Danslivet inklusive Kulturrådet prioriterar inte folk- och världsdans vid bidragsgivning, i arrangörsarbete och inte heller i de flesta regionala danskonsulenters arbete. En viktig förutsättning för utveckling av folk- och världsdans är tillgången på levande musik. Därför är samspelet mellan områdena musik och dans inom kulturpolitiken mycket viktiga för denna genre. Det är viktigt att en framtida musikplattform samverkar aktivt med dansområdet.

Idag finns nationella centra för folk- och världsmusik samt dans i Stallet folk- och världsmusik i Stockholm, Eric Sahlström Institutet i Tobo och Folkmusikens Hus i Rättvik. Dessa centra är livsviktiga för den traditionella musikens och dansens bevarande och utveckling i landet. De har de senaste åren drabbats hårt av försämrade ekonomiska förutsättningar.

Vi anser att befintliga centra skall stärkas och ges tydliga nationella uppdrag med nationell finansiering. Uppdragen kan handla både om insatser för amatörer och för proffs. Stöden skall värdesäkras.

Jämlikhet mellan genrer

Begreppet "svaga musikgenrer" som används i kulturutredningen är i detta perspektiv olyckligt och missvisande. Svensk jazz eller folk- & världsmusik kan knappast beskrivas som svaga genrer ur ett konstnärligt eller kreativt perspektiv. Det handlar snarare om musikformer som saknar röst, resurser och institutioner utifrån en fördelningspolitisk problematik som kulturutredningen undviker att analysera. Föreliggande utredning delar vår åsikt om detta.

Att inte förhålla sig till denna genreproblematik är att sticka huvudet i sanden. Speciellt i en tid där företrädare för dessa delar av musiklivet med allt högre röst talar om problem i termer av "strukturella orättvisor" och en rådande "musikalisk genremaktordning". Musikvetenskaplig forskning har också intresserat sig alltmer för "estetiska kulturella hierarkier". Detta kommer förr eller senare att kräva en omprövning av invanda föreställningar, men det innebär också en möjlighet till förnyelse och ökad mångfald. En handlingsberedskap för att möta denna utveckling borde också genomsyra en statlig kulturpolitik på musikområdet.

Genrefrågor behöver bevakas i förhandlingarna mellan stat och region. Frilansande musiker kan inte betraktas som en enhetlig grupp. De nya stödformerna i kulturlivet som byggs upp måste suddas ut de orimliga skillnader som idag råder mellan genrer. Inom vissa genrer som saknar institutioner är alla konstnärer hänvisade till att arbeta som frilansare.

En framtida musikinstitution måste ha stark kompetens inom de genrer som vi representerar. Utredningens diskussion av genrer är förlegat och måste avvisas. Konsekvensen av utredningens resonemang blir att de specifika behoven inom olika genrer inte blir beaktade. De genrer som idag är starkast förblir så och stärks ytterligare. Detta motverkar målen om mångfald.

Arbetet inom den nyinrättade Musikalliansen visar på stora skillnader i exempelvis anställningsvillkor mellan olika genreområden. Möjligheten till längre projektanställningar kommer med få undantag enbart frilansande musiker inom västerländsk konstmusik (med starka institutioner) till del. Detta kan leda till en snedfördelad arbetsmarknad och en avsmalning av konstnärlig bredd i det regionala musiklivet.

Musikpolitiken bör kompensera de idag rådande skillnaderna mellan genrer.

Synpunkter på utredningens förslag

6.1 En musikplattform i samspel med musiklivet

RFoD stödjer i princip förslaget om att en ny nationell musikplattform skapas som ersätter Rikskonserter. Det är positivt att plattformen skall samspela med andra aktörer för att genomföra sina mål.

Det behövs starka centra i det fria musiklivet som kan ta på sig uppgifter och delta i jämlik samverkan med en nationell musikplattform. Inom folk och världsmusik behövs flera och starkare centra som kan åta sig nationella uppgifter.

Det fria musiklivet behöver stora förstärkningar eftersom det inte kontinuerligt kompenseras för kostnads och löneutvecklingen. Men det är viktigt att de nödvändiga funktionerna som musiklivet behöver finns kvar. En enstaka uppräknings av anslaget till fria musiklivet kan inte ersätta kontinuerlig verksamhet.

6.2.1 Musikalisk kvalitet och bredd i hela landet

RFoD instämmer i de mål som utredningen formulerar för den nationella musikplattformen, och vill framhålla vikten av ett varierat utbud vilket också med nödvändighet innebär det

utredningen avslutningsvis skriver i det aktuella kapitlet, nämligen ”...att musikaliska uttryck som inte klarar sig på kommersiella villkor ska prioriteras.”

Vi anser att utredningens motivation och resonemang är giltiga men att de formuleringar som föreslås är för svaga. Begreppet varierat musikutbud bör förtydligas genom att bytas till mångfald av musikgenrer och musikaliska uttryck. Vi anser också att utredningens resonemang om ett levande kulturarv skall finnas uttryckt i målet.

Vårt förslag till mål blir därmed:

att befolkningen i hela landet ges möjlighet att ta del av ett levande kulturarv liksom en mångfald av musikgenrer och musikaliska uttryck präglad av konstnärlig förnyelse och hög kvalitet.

6.2.2 Från producent och arrangör till koordinator

Även fortsättningsvis behöver en central aktör svara för att det regionala musikutbudet kompletteras så att det ovan diskuterade målet uppfylls. Det behövs alltså nationellt initierade produktioner som kompletterar de lokala och regionala utbudet.

Dessa produktioner bör arbetas fram i nära samarbete med arrangörerna runt om i landet.

Utredningen för ett motsägelsefullt resonemang om genrer. Enligt vår mening byggs och fördjupas kompetens genom specialisering. Det är detta som vi inom musiklivet identifierar som genrer. Men specialisering kan leda till isolering. Därför är det å ena sidan viktigt att stärka genrer – i varje fall de genrer som idag saknar egna resurser, institutioner, infrastruktur – detta i enlighet med vad utredningen uttalar senare i sina texter. Samtidigt behövs möten, experiment, produktioner som bryter mot de etablerade genregränserna för att främja nyskapande och utveckling. Dessa två förhållningssätt måste komplettera varandra och inte ställas mot varandra som alternativa förhållningssätt.

Projekt som av återkommande slag behöver leva kvar. Folk- och världsmusiklägret Ethno och den nya Folk- och världsmusikgalan är exempel på projekt som vi önskar ska leva och arrangeras kontinuerligt. Den nya plattformen måste ges ett uppdrag att garantera att dessa riktäckande projekt. Det är positivt att genomförandet av projekten sker i samverkan så att musiklivets aktörer och organisationer kan ges ett avgörande inflytande. Vi avvisar därmed utredningens resonemang om att enstaka projekt enbart skall kunna stödjas under tre år.

RFoD deltar i arbetet för skapandet av en handlingsplan för folkmusik och folkdans. Detta arbete kommer att resultera i att ett nytt samverkansorgan skapas som kan vara det som tar ett ansvar för dylika nationella samarbetsprojekt. Tills vidare kan Samarbetsnämnden för folklig dans ges denna funktion.

6.2.3 Nationell överblick och kompetensuppbyggnad

RFoD instämmer i utredningens ambitioner i detta avsnitt men anser att den också här för motsägelsefulla resonerar om genrer. Vi hävdar att genrekompetens är en förutsättning för att uppfylla de mål som ställs upp.

6.2.4 Internationell samverkan

Erfarenheter från våra grannländer kan tjäna som goda exempel på hur plattformen kan arbeta. Danmark och Norge står mycket väl rustade vad gäller det internationella arbetet, mycket beroende på att man där har ett väl fungerande **samspel mellan genreinriktade organisationer och en övergripande samordning.**

Internationella gästspel kan ha många funktioner. Utöver att komplettera publikens behov kan gästspel sätta fokus på olika delgenrer, främja arrangemang såsom festivaler men också

bidra till musikernas och musikens liksom dansares och dansens utveckling genom samspel med gäster från andra länder. Detta är särskilt viktigt för genrer med rötter i minoritetskulturer och i kulturer med rötter utanför Sverige.

Villkoren för interkulturell verksamhet inom Sverige är dåligt analyserat i utredningen. Statens stöd har i ökad utsträckning gynnat import och utbyte och i mycket mindre grad främjat mångfalden i Sverige. Artister med inriktning på andra kulturers musik som är verksamma i Sverige har härigenom fått hårdare konkurrens från internationella gästspel. Både arrangörer och media har en tendens att fokusera på det som kommer utifrån även om de musiker som är verksamma här har motsvarande och ibland högre kvalitet.

Musikplattformen bör ta ett övergripande ansvar för

- Internationella gästspel inom de genreområden där vare sig de offentliga institutionerna eller den kommersiella marknaden bedriver verksamhet i sådan omfattning att musiklivens och arrangörernas efterfrågan tryggas.
- Ensembler och artister i Sverige som bedöms ha förutsättningar för lansering på de internationella marknaderna.
- Ett övergripande informationsuppdrag riktat till de internationella marknaderna om de svenska musiklivens olika aktörer.
- Aktivt medverka till att internationella gästspel gynnar och utvecklar musiklivet i Sverige.

Danmark, Finland och Norge stödjer konsekvent sina musiker på ett genreanpassat sätt till arbete utanför det egna landet, delvis via folk- och världsmusikens egna organisationer. I Norge och Danmark finns det marknadsföringstjänster placerade på de nationella organisationerna. I Finland har ett treårigt projekt genomförts i partnerskap med finska MIC. I Sverige har genreorganisationerna inte inkluderats i detta arbete. Ansvaret för marknadsföring av musiker utanför Sverige är splittrat med olika uppgifter för Kulturrådet, Rikskonserter, Export Music Sweden och Svenska institutet. Den civila sektorn inom kulturområdet har litet eller inget inflytande över hur detta arbete bedrivs. En ny organisation behöver skapas för ett sammanhållet ansvarstagande och resurser ges till genreorganisationer.

Ett särskilt centrum för marknadsföring av folk- och världsmusiker, folk- och världsdansare i Norden, Europa och världen behövs. Mer kraft bör läggas på marknadsföringen på våra närmarknader.

Även ett mångkulturellt perspektiv skall läggas på marknadsföring. Sverige har unika egna traditioner. Men här finns också musiker från olika delar av världen med hög kompetens och stor exportpotential.

Sverige har mer eller mindre konsekvent underskattat värdet av samspel med invandrade svenskar för att marknadsföra både musik med nordiska rötter och musik med rötter i andra kulturer.

Det finns ett stort behov av främjande arbete på den icke-kommersiella musikens område. Mer folk- och världsmusik på export kan stärka Sverige bilden utomlands. Sverige bör marknadsföras som ett konstnärligt intressant och mångkulturellt musikland. Detta skulle bidra till vidgad arbetsmarknad för musiker bosatta i Sverige.

RFoD är berett att ta ett utökat ansvar för internationellt informationsarbete.

6.2.5 Barn och unga

Förslaget till mål för barn och unga är för begränsat. Vi föreslår att målet också skall omfatta barns deltagande i musiklivet och inte enbart möten med professionella artister. Vi delar utredningens avgränsning mot instrumentundervisning. Att fokus vad gäller barn och unga inte skall riktas mot denna verksamhet. Men det behövs många insatser i området mellan denna avgränsning och det som utredningen fokuserar, nämligen möten med professionella musiker i egenskap av artister. Barn och unga skall via möten med professionella artister också motiveras och inspireras till eget deltagande. Nationella och internationella evenemang såsom Ethno är viktiga för att utveckla och inspirera genrens unga både i deras utövande och deras kulturella förståelse. Utan en bredd finns det ingen elit. Vi föreslår följande mål för plattformens engagemang för barn och unga:

Den nationella musikplattformen ska särskilt prioritera projekt som främjar barns och ungas möte med det fria musiklivet och främjar vidgade kunskaper, erfarenheter och ökat deltagande.

6.3 Organisationsfrågor

Vårt huvudalternativ är det förslag om en fristående organisation, Statens musikplattform, som utredningen nämner i slutet av avsnittet 6.3.3. Statens musiksamlingar saknar såväl styrelse som insynsråd vilket vi bedömer kan försvåra möjligheten till transparens och hindra etablering av förtroende hos musikliven. Vi ser heller inte att inrättandet av ett konstnärligt råd enligt utredningens förslag skulle uppväga detta (se 6.4 nedan). Vi ser fördelar med flera självständiga myndigheter. Ur det fria kulturlivets perspektiv är pluralism viktig också när det gäller producerande och finansierande aktörer.

Vid diskussioner kring representation av vår genre vill vi framhålla folk- och världsmusikområdets enorma bredd. Det är viktigt att plattformen har kompetens och överblick över kulturarv som har gamla rötter i Sverige, men också av musikgenrer som invandrat hit. Det är enligt vår mening inte möjligt att en ensam person skall omfatta alla de områden som berörs.

Vi förordar att den nationella musikplattformen organiseras som en egen organisation med en styrelse där det fria musiklivet är väl representerat.

Svenskt visarkiv

Utredningen diskuterar på flera platser i utredningen förutsättningarna för Svenskt visarkiv.

Vi anser att Svenskt visarkivs verksamhet skall bevaras i nuvarande form och omfattning. Frågan om en dokumentation av samtliga genrer är viktig, men samtidigt så stor att den inte kan utföras utan att betydande resurser tillförs verksamheten.

Visarkivet ger service till folk- och världsmusikgenren och andra genrer med få och svaga institutioner. Arkivet är en viktig resurs för den utbildningsstruktur som byggts inom genren. Här görs idag dokumentation som ingen annan gör. Musiklivets dokumentations och forskningsarbete måste ta hänsyn till olikheter mellan genrer. Det är viktigt att slå vakt om den genrekompetens som Visarkivet byggt upp. Det är stor skillnad mellan musikgenrer som bygger på gehörstradering och gehörspel jämfört med genrer som har noter som viktigaste källa. Visarkivet har stor kompetens att på vetenskaplig grund dokumentera gehörstraderad musik. Arkivet är tillgängligt för utövare och andra intresserade. Dokumentation och tillgänglighet är viktiga och måste öka.

Utredningen har inte kartlagt de resurser som finns idag till dokumentation av olika genrer. Detta är en stor brist. Det är beklagligt att utredningens förslag ställer genrer mot varandra. Befintlig dokumentation och behov av dokumentation inom andra genrer behöver synliggöras.

Arkivet för folklig dans har för några år sedan förlorat sin hemvist på Dansmuseet. Arkivet är nu hemlöst och det finns ingen aktör med ansvar att kontinuerligt dokumentera de levande folkliga danstraditionerna i Sverige. Dokumentationen ligger nere och arkivet är inte tillgängligt. Det borde vara naturligt att deponera materialet i Arkivet för folklig dans hos Visarkivet. De planerade förändringar av Visarkivet väcker dock tvivel och osäkerhet. Arkivet för folklig dans bör ha en hemvist där det finns garantier för fortsatt dokumentationsarbete och att arkivet blir tillgängligt.

Idag sker viktig forskning om folkmusik, världsmusik, jazz, visor, ballader mm på Visarkivet. Möjligheterna för forskning inom dessa genrer behöver utvidgas och inte minskas eller tas bort. Samspelet forskning – dokumentation – service är viktigt att slå vakt om. Vi ser gärna att Visarkivet ges utökade uppdrag inom forskning, men vill samtidigt betona att resurser bör tas från anslag till forskning dvs från utbildningsdepartementets anslag och inte från det levande musiklivet. Förändringar av dokumentation får inte ske på bekostnad av stödet till levande musik. Det skulle vara fel om resurser som idag används för levande musik förs över till arbete med dokumentation och tillgängliggörande av arkiv. Särskilt om detta skulle drabba stödet till levande musik i genrer med svag institutionell struktur.

Visarkivets dokumentation av folkmusik liksom Arkivet för folklig dans' dokumentation av dans har i viktiga delar byggts på ideellt arbete. Ett ökat samspel bör utvecklas mellan Visarkivet och ideella organisationer / individer. Genom att utbilda och uppmuntra ideella aktörer kan dokumentationsarbetet inom genren folk- och världsmusik, - dans vidgas och utvecklas.

6.4 Resurser för samarbetsprojekt i musiklivet

Vi har inget att invända mot förslaget att 25 mkr omfördelas från Rikskonserters budget till ett anslag för samarbetsprojekt. Däremot är vi tveksamma till den föreslagna arbetsmetoden med ett konstnärligt råd som skall arbeta förhållandevis detaljerat med verksamheten ("...utnyttjas löpande i strategiska frågor som rör verksamheten,...").

Vi har negativa erfarenheter av konstnärliga råd och referensgrupper så som de använts av Rikskonsserter. Det är viktigt att tjänstemän/koordinatorer har i enlighet med vad som ovan anförts kompetens både vad gäller traditioner med rötter i Sverige och de med rötter i andra kulturer. Samtidigt är det lika viktigt att denna kompetens handlar om levande framförande, förnyelse och utveckling av genren. Det är särskilt viktigt för genren folk- och världsmusik att bevarande och dokumentation tydligt skiljs organisatoriskt från levande framförande och konstnärlig utveckling.

Vi föreslår därför att musikplattformen får konstruktionen av en fristående organisation med en styrelse där det fria musiklivets organisationer ges ett avgörande inflytande över verksamheten (se även 6.3).

6.6.1 Nybrokajen 11

Nybrokajen 11 har tre viktiga funktioner

1. Konsertlokal med långa traditioner. Den som väljs att bli huvudman för konsertlokalen bör ha ett brett uppdrag att främja musiklivet i länet och också ställa Nybrokajen till förfogande för konserter med aktörer från andra delar av landet och särskilt för det fria kulturlivet. **Mot bakgrund i detta är det naturligt att Länsmusikorganisationen i Stockholm ges ansvaret för konsertlokalen.**
2. Kontorslokaler och nav för musiklivets nationella organisationer. Vi vill betona det stora värdet som den samlade placeringen av organisationerna har haft för det utvecklade samarbetet mellan musiklivets organisationer som kan iaktas på vårt område och bland arrangörsorganisationer. På andra områden präglas musiklivet av splittring, vilket ofta

framhållits inom kulturpolitiken. Möjligheterna till samlokalisering och därmed utökad samverkan måste uppmuntras av staten. Staten bör därför fortsätta att subventionera och underlätta de nationella musikorganisationernas samlokalisering.

Ansvaret för de kontorslokaler som nu disponeras av musiklivets organisationer skall fortsatt ligga hos en nationell statlig aktör.

3. Stallet folk- och världsmusik. Se nedan 6.8.3.

6.8.1 Bidrag till regional musikverksamhet m.m.

Utredningen diskuterar bidragsfördelningen till regional musikverksamhet utifrån resonemangen som förs om en ny kultursamverkansmodell. Vi önskar i sammanhanget betona att kriterierna för resursfördelning skall ta hänsyn till de mål som vi ovan anfört. Det är viktigt att målen inte snävas in på ett sådant sätt att folk- och världsmusik definieras bort eller nedprioriteras. Både framförandet av ett levande kulturarv och olika slags förnyelse och utveckling av kulturarven skall vara bidragsgrundanden.

6.8.2 Bidrag till musikarrangörer

I linje med vad som ovan anförts avstyrks att resurser överförs till Kulturrådet för att stärka arrangörer och fria grupper. Vi delar utredningens åsikt att det fria musiklivet är i stort behov av kompensation för urholkning av anslagen och av nya resurser.

Anslaget till arrangörer och fria grupper har under lång tid urholkats genom att det inte har pris- och löneomräknats. Arrangörerna har också drabbats av kraftigt ökade kostnader på grund av förändringar i skattelagstiftningen (ökade kostnader för logi och resor, ökade kostnader för köpta tjänster, höjda arbetsgivaravgifter på grund av slopat företagsstöd, arbetsgivaravgifter på utomlands bosatta artister mm). Självklart behöver arrangörerna kompenseras för denna urholkning, samtidigt som arrangörsstödet behöver förstärkas för att uppfylla den efterfrågan på konserttillfällen som finns runt om i landet och för att fler arrangörer skall kunna få stöd inom systemet.

Vi instämmer med MAIS i att stödet till de fria arrangörerna bör höjas till 100 mkr årligen. Medel till detta skall inte tas från resurser som tidigare legat under Rikskonserters anslagspost och som nu behövs till nationellt produktionsarbete, som ett komplement till lokal och regional musikproduktion.

Utredningen återkommer i sina resonemang om arrangörer till åsikten att genrekompetens är en belastning för musiklivet och ett hinder för utveckling. Vi har som ovan anförts en annan åsikt i denna fråga och stödjer snarare de resonemang som utredningen har på andra platser om vikten av att de genrer som hittills ej fått stöd via egna institutioner särskilt bör prioriteras. Hit hör folk- och världsmusikgenren.

Utredningen tycks också underskatta värdet av det ideella arbete som läggs ner i föreningslivet och vikten av att detta arbete är demoratiskt uppbyggt. Vi vill betona värdet av detta arbete och vikten av att kulturlivet tar vara på detta aktivt och med respekt för de interna demokratiska processerna i organisationslivet.

Inom området folk- och världsmusik finns ett stort behov av fler ideella arrangörer. Arrangörernas arbete behöver underlättas. Nya arrangörer – särskilt för att främja mångfald / världsmusik behöver utvecklas. Det nationella stödet behöver spridas till fler arrangörer. Ett arbete för att främja fler arrangörer kan bäst bedrivas via genrens egna organisationer.

Arrangörsnätverk och andra nätverk som Rikskonsserter byggt upp behöver tas till vara. Detta är en uppgift både för den nya musikplattformen och för de olika genreorganisationerna. På området folk- och världsmusik bör RFoD:s arbete med nätkatalogen folk.nu användas som nationell datas även för att ta tillvara Rikskonserters nuvarande kontaktnät.

6.8.3 Stallet – folk- och världsmusik

RFoD driver Stallet folk- och världsmusik sedan hösten 2000. Under sina snart tio verksamhetsår har Stallet genomfört cirka 900 konserter och haft 85.000 besökare.

Vi delar utredningens analys av Stallet folk- och världsmusik: ”att det är av nationellt intresse att det finns en scen för dessa genrer som generellt är dåligt företrädda inom det institutionaliserade musikkivet. Det är också viktigt att det finns en plats där man kan arbeta med genreutveckling inom området ...”

Vi instämmer med utredningens förslag att

”Statens kulturråd bidrar till att ge Riksförbundet för Folkmusik och Dans ekonomiska förutsättningar att ta över och driva konsertlokalen Stallet eller motsvarande verksamhet i en annan lokal. För ändamålet tillförs ytterligare 1 miljon kr till Statens kulturråds bidrag till arrangörer, anslag 2:3, ap. 1.”

Det är viktigt att Stallet får rollen som självständig scen som inte är beroende av en bestämd av staten styrd lokalisering. Riksförbundet för Folkmusik och Dans, RFoD, skall fortsätta att driva Stallet och få fullt ut förtroendet att bestämma över verksamheten. De ekonomiska förutsättningarna för verksamheten är dock otillräckligt analyserade.

Förutsättningar att ta över och driva konsertlokalen Stallet, i nuvarande eller annan lokal behöver resurser som kompenserar det indirekta stöd som idag lämnas genom samordning med Rikskonserter. Utredningen har inte närmare utrett villkoren för att driva denna verksamhet.

RFoD anser att villkoren för att driva scenen behöver närmare belysas.

En oberoende utredare bör göra en sådan analys under första halvåret 2010 som grund för framtida bidragsgivning och för en kostnadsfördelning mellan staten, Stockholms läns landsting och Stockholms stad.

RFoD måste ges möjlighet att delta vid ett kommande rundabordsamtal mellan staten, landstinget och kommunen kring frågor om framtida användning och finansiering av lokalerna på Nybrokajen 11 och 13 där Stallet finns på gården till dessa fastigheter.

Det är också viktigt att Stallet kan utöka sitt engagemang och uppdrag och fungera som ett av flera nationella nav för folk- och världsmusik i Sverige.

6.8.4 Verksamhetsbidrag till fria grupper

I enlighet med vad som framförts under 6.8.2 ovan avstyrks att 10 mkr förs från Rikskonserter nuvarande verksamhetsbidrag till att förstärka Kulturrådets verksamhetsbidrag till fria grupper.

Stockholm den 5 maj 2010

Eva Åström Rune
ordförande

Lars Farago
förbundssekreterare